

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravnih, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Adresa generalu Černjajevu.

Moskovski slovanski odbor je poslal generalu Černjajevu telegrafično ovo adresu zupanja:

„Zlata Moskva, prestolnica carjev, in kraljica vseh ruskih mest pošilja tebi in vojakom tvojim, našim svobodoumnim bratom, najsrčnejše pozdravilo. Vsak od nas isto čuti, kar tišči tvoje prsi in prsi tvojih vojniki. Naprej torej, razsvitljeni junak, in zmagalec silnega Samarkanda! Sveta misel Slovanstva naj te vodi k zmagi! Naj se zopet zasveti nezmagljivi križ na stolpu sv. Sofije. Pod sijajem njegovim naj zamrčne svetlost polumeseca kot vosek, ki se taje pred ognjem. Tvoja zmaga i naša zmaga. Ta deviza nahaja v prsih vsacega živega Rusa najtoplejši odziv. Mi ti kočemo z vsem pomagati: Novcev in orožja ti bomo dali, in milijonov slovanskih src ti ne bode manjkalo. Vse ti hočemo žrtvovati, kar zasluži svest in misel Slovanstva. In ko bi promenila vojna sreča tvojo strateško znanje in bi izdala neustrašivost hrabrih sinov Balkanskih, bodi gotov, da bomo mi, ruski narod, učinili to, kar išče naša čast, in kar nam zapoveduje naš narodni in religiozni čut. Preko gorečih sel in mest, preko trupel naših neprijateljev, prožili bomo tebi in bratom svojim na Balkanu železno roko svojo. Upamo, da prijateljske države, ki so nam hvaležnosti dolžne, ne bodo izneverile se, da osvtarimo misel, katero i sam bog mora podpirati. No ko bi nas vse izdalo, bi odšli v rede protivnikov tudi ti, katere imamo za svoje prijatelje, ne bode nam nič družega ostalo, nego da se od snežnih vrhov Sibira, do palmovih bregov črnogorskih, od ustja Amura,

do reke Visle poprimemo meča in le preko život 100 milijonov državljani nov bodo neprijatelji Balkan mogli na novo verige okovati. Slava ideji slovanskej! Slava narodnej Rusiji.“

Tako adresa Rusov. To je jezik slovanske bodočnosti!

Jugoslovansko bojišče.

Lješanin je z jednim oddelkom, torej ne s celo svojo vojsko prijel 18. julija krilo turške vojske in vrgel Turke iz treh šanc, vendar jih je potem zopet popustil, ko so Turki dobili izdatno pomoč. — Ta boj bi pričal, da ima dunajsk konservativen list prav, v katerem nek vojak o vseh teh bojih tako-le sodi: „Ponavljene boji na Timoku imajo bolj demonstrativen značaj. Nobena iz obeh armad nij zdaj močna dovolj, da bi tako veliko operacijo naredila, ka bi bila odločilna v vojni. Vsaka bi se v nevarnost postavila, ki bi predalec v sovražnikovo deželo zašla. Ker ko bi Osman-paša tudi prodril, prime ga na levem krilu srbska armada od Niša. Isto tako bi Lješanin prišel v tak položaj, ko bi Vidin na stran pustivši v Bulgarijo šel.“ — Glavna in odločilna bitva bode torej na jugu.

Vse novosti iz turškega vira se izkazujejo neresnične. Da stvari za Srbe veliko bolje stojé, izpoznavajo sedaj nekoliko uže tudi slovansko-sovražni listi. Černjajev, o katerem so turkofili poročali, da je pobit, da je bil z Babine plave vržen itd., napreduje baš na tej liniji, dobil je baje 18.000 mož pomoči, Babino glavo je še bolj utrdil in v njo posadil dobro posadko, ter cesto v Sofijo posel.

Turki so pri Ljuboviji na Drini zopet poskušali čez mejo priti ali so bili odbiti. Po-

navlja se iz Belgrada, da Turki nikjer ne stojé na srbskih tleh.

Turki koljejo in moré ne le ranjence, ki jim v roke padejo, temuč tudi otroke in žene kristijanske. A Srbi ujele turške ranjence v bolnicah oskrbujejo.

One grdobe in neusmiljenosti turška vlada sama priznava, ker iz Carigrada poroča vladen telegram, da je proglaš obznanjen, ki ukazuje, da se imajo oni turški vojaki, ki razbojnikujejo in moré, kaznovati. Kiani-paša je šel v Bulgarijo Čerkeze od klanja kristijanov odvrčati. Ali vse to so le obljube. V Turčiji nij nobenega reda več, ukazi so zastoj!

O dogodkih okolo Mostara piše „Pol. Corr.“: Vsa planjava okolo Gačkega in mesto Matobia udali so se Črnogorcem. Turška posadka se je potegnila nazaj v utvrjen ostrog, katerega so pa vstaši pod poveljem Sočice uže obkolili. Pretečeno soboto so zasedli Črnogorci Nevesinje. Turška garnizija se je pomaknila nazaj v utvrjeno kasarno. V glavnem mestu Hercegovine, v Mostaru nij bilo skoro nič turške vojske, samo jedna karavla zgor Mostara je imela le malo garnizijo. Pri Blagaju pričakuje se bitka. Muktar-paša odmarširal je na nagloma s svojo vojsko iz Sarajeva proti Mostaru. Na njegovo mesto pride menda Derviš-paša in prevzame poveljništvo v Bosni.

V zadnjih osmih dnevih je iz Belgrada prišlo 15.000 prostovoljcev v Bulgarijo in Bosno k srbskim amadnim oddelkom. K Malemu Zvorniku odposlani so veliki obsedni topovi. V nekaj dnevih bode tvrdnjavo Veliki Zvornik na levem bregu Drine, srbska vojska cernirala in obstreljavati začela. Veliki Zvornik je močna trdnjava na precej visokem skal-

Listek.

Vzetje Kazani.

(Spisal po Petruševskem in družih J. Steklasa.)

Oslobodivši se iz sužnosti tatarske, nij se še dolgo mogla rešiti moskovska Rusija od tatarskega zla, in dolgo časa je trpela od Krimcev in Kazancev. Krim je bil silen; ležal je daleč od ruske meje, a zato je bilo težko proti njemu vojskovati se. Bilo je treba pa tudi nadvladati družega sovražnika, Kazan, bližnjega in slabega soseda, ali brezstidnega in vrinljivega. Rusi se nijso samo jedenkrat vzdignili z vojsko na to mesto; car Ivan Vasiljevič IV. je še mlad vojskoval s Kazanci dvakrat, ali radi deževja in slabih potov s slabim vspehom. Vračaje se iz družega pohoda izbral si je vendar na kazanskej zemlji nekov kraj ter zapovedal tukaj sezidati novo mesto Svijažesk.

Takrat je Kazan živela s Krimom v miru in slogi; krimski prijatelji v njej so bili silni. Ali komaj je Ivan Vasiljevič precejšen kos kazanske zemlje osvojil in sezidal na njem rusko mesto, uže so se sprli Kazanci s Krimci ter začeli dopisivati z Moskvo. Ivan Vasiljevič je dal Kazancem carja Šig-Aleja, kazanskega carjeviča, ki je do tega časa živel v Rusiji. On je moral Vasiljeviču priseči, da bode odpustil iz Kazani vse zaslužnjene, koje so Tatarji v raznih časih polovili. Kazanci so precej oslobodili in odpustili 60 tisoč Rusov, ostale pa so skrivali ter jih nijso hoteli oddati. In čeravno je novi car Šig-Alej prijateljstvoval z Ivanom Vasiljevičem vendar nij mogel pri celej tej stvari pomoči: bal se je namreč bune. V Kazani pa so začeli v kratkem mrziti radi njegovih surovih običajev, radi mnogih smrtnih kaznij in tudi zato, ker nij zahteval od ruskega carja nazaj zemlje osvojene okoli Švijažeska. Tatarski knezi so poslali v Moskvo poslanca pro-

sit gosudarja, da bi odstranil carja Šig-Aleja, prevzel Kazan v svoje roke ter poslal v njo namestnika. Ivan Vasiljevič je v to privolil: odpravil Šig-Aleja in poslal v Kazan svojega vojvodo. Ali Kazanci so lokavili, porabili čas ter vojvodo ne pustili v mesto. Videč, da se ne da z njimi nič z dobrim opraviti, začel se je Ivan Vasiljevič pripravljati za pohod. V juniju l. 1552. se je poslovil gosudar s svojo ženo, naložil jej, da naj moli zaanj, daje vbogaimé, in odpušča zavrženim; potem je pomolil v uspenskem soboru, sprejel blagoslov od metropolita ter se skesanjem spominjal svojih grehov. Ko je bil on uže z vojsko na poti, pritekkel je k njemu iz južne meje glasnik ter mu javil, da so se pokazali Krimci. Car se je obrnil proti njim, ali nij utegnil še crez reko Oko prebroditi, ko je bilo uže vse dovršeno. Krimci namreč so mislili vzeti mesto Tulo, ali Tuljaki so je odbili, a potem začuvši, da gredo Tuli na pomoč carske čete, pobegnili

natem griču, v njej je sedaj 2000 nizamov, 1 tabor redifov in 4 tabori baži-bozukov.

Iz Ruščuka v Bulgariji se 12. t. m. piše: Turške oblastnije niso zastoj vse v strahu vsled vstanka v Bulgariji, in vsled vojne s Srbijo. Kajmakani so sicer jako ostrji, v izvrševanju postav, a vsejedno se ne dajo Bulgari več zadržati odkar je boj mej Srbijo in Turčijo počel se. Po natančnem izračunjenju je od 1. julija na tej strani Tuna-vilajeta najmenj 1500 Bulgarov zaprtih, da je pa vse zapiranje le olje v ogenj, naj spričuje sledeče: Za hrptom turške armade vzdignile so se vasi: Dudulajca Krajkovzi in Secenica na Moravi do Novosela in Rakitnica, in na Donavi vse vasi. Vzdigovanje teh ljudij na orožje vršilo se je v prav lepem redu. Prebivalci izvolili so si najprvo svojega poveljnika, kateremu so obljubili pokorščino. Moški prebivalci jedne vasi združijo se s prebivalci sosednje vasi, mej tem ko puste doma nekaj mož, kateri naj bi v sili branili vas pred napadi, kateri so sedaj v Bulgariji na dnevnem redu. Vstaši donavskih vasij so pod poveljem znanega Filipa, vstaši Nišaeskega sandžaka pa pod poveljem Kostomarovova. Vse te čete, katere so popolnem oborožene, so uže več turških oddelov, katere njih glavna armada odpošilja sem ter tja, prijeli jih in jim zelo škodovali. Komaj poldrugo uro od Vidina in jedno miljo od Rakitnice bila se je mej jedno tako bulgarsko četo in pol batalijonom nizamov, kateri so ravno iz Ruščuka prišli, precejšnja bitka. Hassan beg zapodil je sicer početkom vstaše nazaj, ko so pa dobili vstaši še 150 mož pomoči pod poveljem Vojnova, prijeli so zopet nizame, kateri so pobegnili, pustivši puške in konje vstašem. V Vidinu pak so mislili, da je srbska vojska uže blizu in vstal je tak strah, da so vse mostove tvrdnjave zaprli.

Osman-paša, kateri proti Lješaninu operira, razpošilja sedaj male čete na lov proti vstašem, da bi si s tem vsaj od zadaj pot oprostil. S tem si glavno svojo armado slabi, več je pa še v strahu, ker je od 3. julija sem uže zopet 12.000 Bulgarov za hrptom mu za orožje poprijelo.

V Macedoniji zbirajo se tudi vstaške čete, in tam je sedaj vse turške regularne vojske samo 4000 mož, kateri se pa še razpošiljajo na vse strani. Čerkezom tudi Turki skoraj ne verjamejo, ter jim kaj malo zaupajo, ker častnike, kateri so jim oddeljeni, pretepajo in se raztresajo kakor jim je drago, da morejo po-

tem slobodno ropati in ubijati. Turki tedaj so na to druhal sami jako ljuti, ter nečejo nič več vedeti o njih. Iz Kalofara so baži-božuki z orožjem izgnali Čerkeze. Te dve vrsti turške vojske se mej soboj vedno sovražite in to vsled poželjenja po ropanji. Pri tem boji palo je 30 Čerkeзов in 12 baži-božukov.

Od Drine se mej drugim piše „Istoku“: „Pri jednoj večeri pod šatorom Vljakovića (poveljnika prostovoljcev) dovedu jednog zvezanog Turčina, koji drktao i predao se već svojoj sudbini. Vljaković ustane i trgne sablju — jadtik mišljaše, da će mu glavu posjeci, a Vljaković mu poseče uzice (vezi), te Turčin postade slobodan. Vljaković mu reče: „Ne čudi se, tako hriščani postupaju sa zarobljenicima!“ Turčin još dugo nije mogao verovati, ali se malo po malo oslobodi in počme srkati kavu i piti rakiju, s kojom su ga nudili. Kad se razčertao, razvezao je pripovedovati o tome, kako bi svi listom Turci bacili oružje, kad bi znali, da se tako postupa u srpskom logoru.“ — Dalje pravi dopisnik istega lista: „U svima bitkama u Beljini odlikovali su se svojevotjci, kojima bi valjalo ostraguše dati. Oni su bili Turke i onda kad je truba oglasila povratak. Njihove vodje Vljaković i Pajo Putnik pravi su junaci; oni idu na konjima napred, hiljadama zrna zuji okolo njih, a oni samo dovikuju: Napred braćo, za krst častni i slobodu zlatnu!“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. julija.

O shodu *cesarjevem* v Saleburgu jedni listi pravijo, da ne bode nič političen, ker se je vse uže u Zakupih sklenilo, drugi pa menijo, da je čas prevažen, da bi se mogla monarha politike ogniti. „Neues Wiener Tagblatt“ celo pri tej priliki omenja, da je velik boj mej Slovanstvom in Nemštvom jedenkrat neizogiben. —

Grof *Andrassy* nastopi kmalu osemdnevni odpust. Pa čudno je da glavni minister zdaj na odpust hodi, ko je na meji države velika vojska! Mar na odpust za vedno! Vrlo bi ustregel.

Vnanje države.

Srbski „Istok“ piše: „Ker se „P. L.“ prijemlje na tobožnji sklep, da Rusija in Avstrija ne bodo dopustili zjedinjenje Bosne s Hercegovino, more pokojno spat, ker za te angleške plane o noveji vazalne državi ne bi Srbija in Črna gora izvekle meča. Načelo nemešanja usvojeno je od Avstrije — to je za nas mnogo večje važnosti, nego

vprašanje, ali bode ali ne bode *Andrassy* več dolgo v Avstriji kancelar. Avstrija in Rusija imati zdaj isto politiko.

Rumunska vlada uže izmika. Iz Bukurešta se 19. julija telegrafira, da nasvetovana mobilizacija vojske pomenja le utrjenje observacijskega kora na srbskej meji. Ali živ človek ne umeje čemu tega treba! — Tudi jerobi v Berlinu v „Nord. Allg. Ztg.“ preklicujejo rumunsko ratoljubje.

O *Grškej* piše oficijozen list: Kralj in narod grški so bili do zdaj za nevtralityto. Ali kolikor bolj se trenotek bliža, ko bode Evropa če prav le diplomatično, v delo stopila, zaveda se i grška vlada velike odgovornosti, ki jo ima, da grške interese varuje. To je: Srbi naj sami vse izvojujejo za vlaške Rumune in nevredne sine starih Helenov.

Turški vojaki še imena svojega sultana ne poznajo. Pri Vidinu so jih Srbi ujeli nekaj tacih, ki so mislili, da se borè še za Abdul-Aziza, — Dunajski „N. W. T.“ pa tudi celo piše, da novi sultan Murat V. — nori, ima „delirium tremens“, ker je v svojej mladosti preobilo užival vina itd.

V *Londonu* je v spodnjej zbornici 19. t. m. izjavil državni podkancelar Bourke, da nema nič natančnejih poročil o sklicanji rumunskih rezerv. Jenkins je dejal, da bode interpeliral Disraelija, ali je odgovor Derbyjev znanej deputaciji oficijalen izraz vladne politike ali ne.

Dopisi.

Iz Idrije 19. julija. [Izv. dop.] Kakor sem vam uže poročal, napravila je idrijska čitalnica pretečeno nedeljo veselico na pristavi g. Leskovčevi. Odkritosrčno moram obstati, ka se nihče nij nadejal tako sijajnega vspeha, zavoljo tega je pak tudi sedaj hvala obča in povsod se izražuje jednoglasno želja, naj bi odbor kmalu zopet napravil izlet baš na pristavo, ker mora se javno priznati, da nij malo pripomogla k razveseljevanji g. Leskovčeva gostoljubnost. — Ko bi hotel o posameznostih govoriti, vzelo bi tako početje preveliko prostora in prepričan sem, da bodo tudi oni zadovoljni, katerih osobno ne navedem, ako jih zagotovem, da stvoril je vsak sodelovalec potrebno k harmonični celoti. Izmej pesen pridobile so si Hajdrihovi „Slava Slovincem“, „Mladini“ in Kocijančičev nežni čveterospev „Slovo“, splošno priznanje. — Vrlo dobro se je držala čitalnična godba. O njej bi ne bilo treba sicer ničesar pisati, ker je tako uže obče znana, a denes nam daje povod k temu dogodek, ki je vzbudil veliko iznenado i potem tem večjo zadovoljnost. Ko se je preselilo namreč društvo ob mraku iz prostega, kjer

so vsi Krimci. Gosudar se je vrnil zopet proti Kazani in posle dolzega pohoda srečno prispel pod mesto.

Pol drugi sto tisoč ruske vojske je obleglo Kazan; v mestu, za lesenimi stenami se je pa utaborilo 30 tisoč odbranih tatarskih vojniov skupaj s carjem, katerega so si Kazanci izbrali. Ivan Vasiljevič je zapovedal pripravljati se za napad ter plesti ture, t. j. košare, za katerim so se, nasipavši jo z zemljo, strelci skrivali pred sovražnimi strelcami in ognjenim bojem ter postavili svoje topove. Delo je šlo hitro od rok; okoli vse Kazani so postavili ture in čvrst lesen plot, tako, da se nij moglo v mesto niti iz mesta. Dokončavši le to delo poklical je car k sebi nemškega mojstra večšega v obléganji mest in velel izkopati pod Kazanjo podkop. Mej tem, ko je Nemeec delal svoj posel, skušal je car zvedeti, od kod Kazanci vodo dobivajo: reko Kazanko so jim uže davnaj odpeljali. Mej tem pa se

je bilo nabralo v ruskem taboru mnogo ujetih, ki so pribežali iz Kazani. Oni so povedali carju, da je pri bregu reke skrit studenec, a da hodijo ponj iz Kazani pod zemljo. Car je zapovedal ljudem nemškega mojstra, da naj podkopljejo do studenca. Začeli so kopati pod zemljo; kopali so deset dni, dan in noč; nazadnje so slišali nad soboj človeški glas: to so šli Kazanci po vodo. Povedali so carju; on je zapovedal postaviti pod ta podzemeljski hodnik 11 sodčekov smodnika ter ga zapaliti. Podkop je zletel z gromom v zrak razmetal po zraku kamenje in bruna ter porušil po obližji mestni zid. Ruski odvažni vojaki so skočili v mesto, poklali mnogo Tatarjev, druge polovili ter je odpeljali s soboj v plen. V narodnej pesni se poje o tem takole: „Kak on grozen car pod Kazanj podstupil, — Pod rječku pod Kazanku podkop podvodil, — Pod druguju staronu — pod Sulaj rjeku, — Sorok boček (sodčekov) zakati (zavalil) so ljutim

zeljem (smodnikom), — So ljutim zeljem — so porohom. Zažigali mi na bočkah sveči vosku jarago (čist), — Zažžemši (zazgavši) sveči sami proč otošli, A zlie Tatarčenki po stjenočke (mestni zid) pohaživajut (hodijo), — Našego carja bjelago Ivana Vasiljeviča podraživajut. — Ti ne gorod prišel brat (vzeti), prišel til (hrbet) kazat!“ — Na to grozni car Ivan Vasiljevič oserdilsja: — „Podavaj mne puškarev (topničar) kaznit vješati!“ — Kak i vibralsja iz njih molodoj puškar: — Ne izvol, gosudar, nas vješat kaznit, — Daj ti nam, gosudar, rječji govorit: — Naražu — to (vidno) svoječi onje skoro gorjat, — V podzemlji svoječi ne skoro tepljatsja.“ — Ne uspel slova kazat — Stalo bočki rvat, — Stalo bočki rvat — jemlju narozno metat, — Kak stjeni brosalo (metala) za Sulaj-rjeku, — I pobilo vseh Tatar kameničkom. —

Po razdejanji hodnika so začeli Kazanci v stiski hoditi po vodo v malen smraden potok;

plesalo je mej družimi točkami 44 parov kadriljo, v zgornje prostore, vstopile so se čitalnične gospodičine v plesalni dvorani v polukrog, za njimi pak vsa druga gospoda, da je bil prostor natlačen, in ko se je približal dosedaj odstranjeni društveni kapelnik in pevodnja g. Jan. Serjun k na njega čakajočej godbi — stopi iz sredine „primadonna“ čitalnična, gospodičina Fani Tušar-jeva ter izroči s primernim nagovorom v imenu čitalniških deklet kapelniku krasen šop, katerega so združeno napravile nežne ročice narodnih gospic. Burni živio-klici, glasno ploskanje bilo je priča, da je i drugo občinstvo povsem zadovoljno z takim priznanjem velicnih zaslug Serjunovih za narodno stvar, in ko se je še od moške strani poudarjalo neumorno delovanje iz zavida premalo spoštovanega moža, nij skoraj prenehati hotelo klicanje: živio Serjun! — Mož je bil tako ginjen, da mu nij bilo moč ničesar odgovoriti, rekel je samo: „V zahvalo bodemo jedno zaigrali, oprostite, jaz ne morem govoriti“. Vtisa te ovacije vam ne morem popisati, kaj tacega se pač le malo komu naredi, a g. Jan. Serjun je mož, kateri tako čast in hvalo popolnem zasluži. Kdor pozna idrijske razmere, mora pritrđiti, da živimo pri nas pod absolutizmom, čitalnica ne šteje mnogo delavnih močij, g. Serjun pak ne le da dela neprenehoma za godbo i petje, ampak žrtvuje svoje moči tudi brezplačno narodnemu napredku.

Po dokončanej ovaciji pričel se je ples. Mej plesom popevalo je mlado in staro, gospodičine kakor gospé, moške kakor fantje. Nič nij kalilo veselja, vsacemu se je bralo na čelu, kako zadovoljno mu srce bije. Ob treh zjutraj vzdignila se je vsa družčina proti Idriji in čudne misli obhajale so človeka, videčega revne rudarje v jamo iti, mi pak smo se podajali ob jutranjej zori k počitku.

Iz Krškega 19. julija [Izv. dop.] Po vsej olikanej Evropi začelo se je gledati na to, da se državnej vladi zmirom več bremen odvzame, ter državljanom, po občinah naloži. Vodilna misel pri tem je ta, da se državljan več za državne reči zanima, da on nekaj dela stori, katerega mu nij treba plačati, in tretjič pride državljanstvo po tem potu do večje svobode, ker ne samo, da bodo posamezni državljani prava občin krepko branili, ampak tudi vladnemu vplivu, ki navadno jednej stranki služi, bode s tem ast podbita ali skrhana.

Da se to tem lažje doseže, je povsod

ljudem prva briga, da si najbolj sposobne može, kot voditelje občine izvolijo, ki vladi pokažejo, da so sposobni tudi večja bremena prevzeti, ter dobro izpeljati in tako pot delati prihodnjim avtonomnim občinam s širšim delokrogom. Ali ne gledé tega se izvolijo tudi najpametnejši ljudje v občinski odbor tudi zaradi tega, ker sploh ne gre skrb za večjo skupnost pripuščati menj ali nič sposobnemu.

Teh misli se gotovo nijso držali gg. odborniki v Vidmu pri Krškem, ki so pred par dnevi mesto umrlega vrlega župana g. Uršiča novega volili.

Nečem veliko besedariti o sposobnosti novega župana, ali toliko moram omeniti, da gg. volilce nij vodila misel, najbolj sposobnega moža v občini za župana postaviti, ampak oziri na sorodstvo, na botrinjo itd., kateri uzroki se pač naj v privatnem, a nikdar ne v javnem državljanskem življenji uvaževajo.

Prav lepo je, če novi g. župan pri vsakej deseti besedi „zen Redeteile“, kojih se ima naša mladež naučiti, na jeziku ima, tudi nemam nič proti temu, da mož slovenskega človeka, akoravno je sam v slovenskej kočji rojen, strpeti ne more, ali to mi nij povšeče, da se je mož volil, o katerem je nek g. c. k. glavlar se izjavil, da je najnezmognejši mož mej vsemi župani; to mi nij prav, da se moške, ki so gimnazijo dovršili in ki so zraven vneti za blagor občine in kojim nij za 300 gld., katere župan na Vidmu za svoj trud dobi — prezirajo.

Žalostno je to; da pa je tako, kriva je dosti tudi naša duhovščina. Gospod župnik je sicer bolan in ne more mnogo storiti, storil bode, svojeji tradiciji zvest, gotovo svojo dolžnost ako okreva, a g. kaplan bi lahko v tej zadevi več storil in občanom v tako važnih rečeh vid odpiral.

To sem naletel na gnjilo stran v naših krajih. Osnovali smo pevci iz Krškega besede v Vidmu ali mislite, da se je kdo gg. duhovnov za nje zmenil? bog nedaj! Vikar v našem mestu je celo tako dober, da iz prižnice pravi, da so tista dekleta uže „ferdmane“, ki v složenem zboru našega društva sodelujejo!

V sejah šolskega sveta glasuje proti g. dr. Koceliju, ki pošteno za svoj dom in narod misli, in če je kaka stvar na dnevnem redu, za kojoj bi se on po pravilih zdravih možjan moral z dr. Kocelijem vred pognati — izostaja.

On je s kratka z našim učiteljem — „nobile par fratrum“, kateri poslednji ima še to lastnost, da v jednem šolskem svetu glasuje za nekovo reč v krajnem šolskem svetu pa proti istej reči.

Domače stvari.

— (Nemškutarski žurnalisti zopet z blatom omečejo našo deželo.) V Bledu se je zgodila žalostna surovost. Dva pobalina, katerih pa nobeden nij kmet, insulfirala sta vozečo se znano visoko osobo, da si nepoznajoč jo. Mi smo o tem vedeli, a nijsmo hoteli omenjati, ker smo znali, da bi to Bledu in Kranjskemu škodovali. Mislili smo, da bodo tudi drugi toliko takta imeli, zlasti znani dopisnik dunajskih nemških listov in lastnik ljubljanskega „Tagbl.“, ki sta oba dosti veselih ur v Bledu užila. Ali motili smo se. Pretirano in pobarvano so stvar mej svet vrgli in tako Bled očrnili. Sram bodi oba! Mi zelo obžalujemo in pogublujemo dogodek in želimo najostrejšo kazni zločincema. Ali to pa uže rečemo, da zli pobalinje so povsod v vsakej deželi, v nemških morda še več nego pri nas, zato protestiramo, da se take reči celej deželi in slovenskemu narodu nalagajo.

— (Na ljubljanskej realki) je bilo letos 177 Slovencev in baje da 138 Nemcev. Od kod so poslednje vzeli, nam je uganka.

— (Imenovanja.) Avskultant g. Janez Škerlj, dosedaj v Loki, je imenovan za adjunkta v Črnomelj. — Adjunkt g. R. Khern je prestavljen iz Črnomlja v Kamnik.

— (Knezoškof g. dr. Pogačar) je predvčeranjem maševal v cerkvi tukajšnje deželne bólnice in potem bolnike obiskal.

— (Iz „Slovenskega Naroda“) je ponatisnil in tudi vir citira v Belgradu izhajóči srbski list „Istok“ životopis generala Černjajeva.

— (Učiteljsko zborovanje). V Ptujji bode letos meseca avgusta veliko učiteljsko zborovanje. Učitelji petih okrajev (ptujškega, ljutomerskega, ormuškega, rogaškega in gor-radgonskega) imajo ondi 16.—18. avg. svojo uradno skupščino. Poleg tega namerava imeti pri tej priliki tudi „Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“ svoj občni zbor v istem mestu.

— (Vabilo) k besedi i veselici, katero napravijo slov. gimnazijalci mariborski 30. julija 1876 v Ptujji. Načrt: I. Po polu dne ob 3. izlet v „Turnišče“. Zbirališče: gostilnica „Stadt Wien“ (če bo slabo vreme zabava v

ta voda pa je bila spridena, gnjila: od nje so otekali in umirali.

Mej tem pa so obsedali mesto nepretrgano. Proti jednim vratom so postavili Rusi lesen stolp, visok 6 sežnjev ter postavili v njega strelce. Strelci so streljali iz stolpa v mesto ter pobili mnogo naroda. Kazanci so se skrivali po jamah, kopali podkope pod vratni rili dalje pod nasipi, kateri so bili napravljeni pred vsakimi vrati za rovom. Tako so lazili iz lukenj kakor kače, ter se bili z Rusi dan in noč. Car je zapovedal podkopati nasipe ter je porušiti. Nasipi so zleteli v zrak; od udarca je bilo mnogo Tatarjev pokvečenih, mnogo pa do smrti ubitih. Kazanci so od straha tako obezumeli, da so prenehali braniti se. Ruski vojvodje pa nijso gubili časa, nego so se popeli na zidine, ter stiskali mesto. Ali polki nijso bili še pripravljene za napad in zatorej je car vojvodom zapovedal, da naj se vrnejo iz mesta; Rusi so ostali samo v stolpu. Drugi

dan pa so poslali Kazancem povedat, da naj se predado, carja prosijo za milost, a car jim bode odpustil vse. Kazanci so odgovorili: „Ne prosimo za milost; na zidinah Rus, v stolpu Rus, nič za to: mi postavimo drugi nasip ter vsi pomrjemo, ali pa ostanemo. Zdaj se je moralo nekaj narediti, bilo je treba mesto vzeti z napadom. Po posvetovanji z vojvodi odločil je car napad za drugi dan, odredil polkom, — kje ima kdo stati in kod otide na napad, kdo ima stražiti od zadaj, da jih sovražnik s polja ne napade. Tudi je bilo odredjeno, kdo ima varovati gosudarja.

V nedeljo, 2. oktobro so se pripravili polki dve uri pred dnevom za boj. Jeden od glavnih vojvodov je poslal k carju povedat, da je Nemecek mojster uže zavalil 48 sodčekov smodnika v podkop pod mestne zide, ali da so ga Tatarji zapazili in da se ne dá nič več čakati. Car se je oblekel v vojskino opravo, ter šel v svojo pohodno cerkev. Solnce je uže

izhajalo, ko se je začela služba božja; dijakon je končal evangelij, ter komaj izgovoril: „in bode jedna čreda in jeden pastir“, ko se začuje silen grom; zemlja se je stresla in zazibala pod nogami. Nemecek je razstrelil podkop, mestni zidi so se podrli; ljudje, bruna, kamenje je zletelo v zrak. Car je pogledal iz cerkve, ali se je zopet vrnil in se klanjal do zemlje še mnogo pobožneje nego poprej. Začele so se zaključne molitve in komaj je mogel dijakon izpregovoriti besede: „da pokoriš pod nogo vsacega vruga in protivnika“, kar počí pod drugim podkopom mnogo silneje nego pod prvim. Zemljo je vzdignilo visoko v zrak in razneslo na vse strani, da je padala kakor toča po mestu, kamenje, bruna so padala visoko iz zraka, ljudi razmetalo na vse strani, jednemu je odtrgalo roko, družemu nogo, nekatere pa je kar razčehnilo. Ruska vojska je zavpila: „Bog je z nami!“ ter se odpravila za napad. (Konec prih.)

onej gostilnici). II. Slovenski večer v čitalnici. 1. „Mladini“, poje zbor. 2. Nagovor, govori Rola. 3. „Oproščeni jetnik“, šaloigra. 4. „U boj“, poje zbor. 5. Govor, govori Brumen. 6. „Pod oknom“, četverspev. 7. „Slovo“, poje zbor. Končno ples. Začetek večerne veselice ob 8. uri.

— (Za naravoslovce.) Iz Logatca se nam 18. jul. piše: Proteus (Proteus anguineus), kateri se kakor naravoslovci trdijo, le na Kranjskem nahaja, je zadnji čas celo v Postojnskej jami redka stvar, zatorej toliko več cenjen. Ko je letos v spomladi voda na Planinskem logu zavoljo preobilnega deževanja iz podzemeljskih jam privrela, so tudi Proteusi primorani bili svoje bivališče v temnih jamah zapustiti, ter odriniti na svitlo, v stoječo vodo, ki je log pokrivala. Ko je voda zopet s polja odtekla, so dobili ljudje posebno iz Laz po dolinah, kjer je nekoliko vode stalo kacic 60 teh živalic.

— (Zanimiv poskus.) „L. Z.“ pripoveduje: Nek gospod (baje g. Bamberg) v Ljubljani si je napravil te dni šalo, šest ru-dečih balončkov, ki so napolnjeni z lehkim gazom in kateri se prodajejo otrokom za igračo po 10—20 kr. povsodi, izpustiti po tri in tri vkupaj zavezane v zrak ter je privezal na vsake tri onih balončkov listnico na pol napisano z naslovom na samega sebe; na listnico je zapisal tudi prošnjo do onega, kateri bode morebiti te balončke našel, naj mu odgovori kje in kedaj jih je našel. 15. t. m o polu dne jih je izpustil iz svojega stanovanja v zrak — se ve, da je malo upal, da kedaj kaj ob osodi teh balončkov zve. A vendar se je upanje izpolnilo. Predvčerajšnjem je dobil radovedni eksperimentator ves čudeč se, jedno onih navezanih listnic s sledečim slovenskim celo humorističnim napisom in sicer iz Vrabeč pri št. Vidu na Vipavskoj dolini: „Ta listnica se je dobila blizu Tabra na Vrabčah, 100 korakov proč, ob 1/2. uri po polu dne. 15. julija, pa bolj veselo bi bilo, ko bi poslali en stotak. Če hočete vedeti, kako se je dobilo, pošljite še! Vrabče dne 16. julija 1876. Simon B. . . .“ Oni trije balončki so tedaj prej kot v dveh urah iz Ljubljane v Vipavsko dolino prileteli, to je na vsak način jako hitra vožnja v zraku. Ob osodi druge partije onih balončkov ne ve se še do sedaj ničesa.

— (Idrijskega župana račun.) Iz cerkljanskega okraja se piše „Slov.“ 17. jul. Sv. Petra dan je v Idriji utonil nek doslužen vojak. Po naključbi pak sem videl račun za tem utopljenecem, kojega je nemškutarsko mestno županstvo odposlalo v nadaljno obravnavo. Glasi se: „Kommissionskosten des ertrunkenen Blas Stucin von Jagerše: Dem Herrn Bezirksarzt 5 fl., 6 Leichenträger à 2 fl. — 12 fl., Todtentrühenerzeuger (Tischler) 2 fl. 10 kr., Handelsmann 54 kr., dazu annoch die hierortige Leichenkammer und Friedhoftaxe per 2 fl. Zusammen 21 fl. 64 kr. Besorger und Todtenwärter 2 fl. Summa 23 fl. 64 kr.“ Pokojni nesrečnež je bil zblaznel. Govorilo se je, da bi ga bil kdo v Idrijo pahnil, pa to je neverjetno, kajti kakor govore oni, ki so ga poznali, je sam v blaznosti bil nevaren sebi in družim. Čuditi se moram nezaslišanemu računu 23 fl. 64 kr., ter reči: Kdor se hoče utopiti, naj gre prej v Idrijo povprašat ondotnega župana in račun njegov ga bode gotovo ostrašil pred utopom.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

— (Razpisi učiteljskih služeb.) Na Kranjskem: V šolskem okraji postojnskem: Na 4razrednej ljud. šoli v Postojni dvoje učit. služeb po 600 gld. in jedna s 550 gld. l. p., ob jednom tudi ravnatelj. služba s 100 gld. doklade in 80 gld. stanarine; krajnemu šolskemu svetu tam do 10. avgusta; na dalje: na 3razrednej ljudskej šoli v Senožeah učiteljska služba l. plače 500 gld. in stanovanje; na 1razrednej ljudskej soli v Št.-Petru, Št.-Mihaelu, v Košani, na Ubelskem in v Vrabčah učiteljske službe letne plače po 500 gld. in stanovanje, na 1razrednej ljud. soli v Podragi, v Vremu in Ternu učiteljske službe letne plače po 400 gld. in stanovanje; prošnje okrajnemu šolskemu svetu v Postojni do 10. avgusta t. l. Na ljudskej šoli v Borovnici in pri D. M. v Polji druga učiteljska služba l. p. 400 gld. Prošnje v 6 tednih pri dotičnem krajnem šolskem svetu. C. k. okrajni šolski svet za ljubljansko okolico dne 6. julija 1876. — V šolskem okraji Logaškem. Na 1razrednej ljud. šoli v Logatcu, učit. služba l. plače 500 gld. in stanovanje, oziroma za orgljanje 100 gld.; krajnemu šolskemu svetu do 5. avgusta.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalessière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nj bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze l nadnuho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo. šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih. otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelande, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja. Bonn, 10. jul. 1852.

Revalessière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in ta neprecenljivo sredstvo ne samo pri vrstnih in pri njih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalac in čelomno učeni družtev.

Winchester, Angleško, 8. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalessière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričan sem se sam gled vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina. Berlin, 6. maja 1856. Ponavlja je izrekan gledé Revalessière du Barry vestransko, najbolje spričevalo. Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac.

Denes petek 21. julija 1876

in vsak sledeči dan:

Velika predstava

z novo izbranim programom.

(223—4)

IK sklepu:

„ŠNEWITTCHEM.“

Velika fantastična čarovna pravljica Grima izdelana za Cirkus ter predstavljena po ravnatelju Sidoli s navlašč zato uglasheno godbo. Predstavlje se s 95 otroci in v starosti od 10—12 let s popolnem novimi rimskimi triumfimi vozovi poleg pa še s štirimi nalašč zato napravljenimi kočijami, v katere so upreženi Miniatur-ponny in Trakenski žrebeci vkupaj je tedaj 15 konj. Smerstvo princa mej tretjim dejanjem. Španjski grotesk-tamburin-ples, plešejo ga 8 otrok v navlašč zato napravljenej obleki.

Kasa se odpre ob 6. uri. Začetek točno ob 8. uri.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimper, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti ni mogel, je vsled rabe Vaše Revalessière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868. Vaša Revalessière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicah boleznih, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalessière je 4krat tečnejša, nego meso, tor se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na čeni, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. Revalessière-Biscuiton v pušicah in Revalessière-Chocolatée v prahu po 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 3 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dušajli, Wall-Ischegasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijah trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih paketicah ali povsotih. V Ljubljani Ed. Bahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (18)

Rujel.

19. julija:

Karapa: pl. Schaumburg iz Dunaja. — Bek iz Gradca. — Trenz iz Dolenjskega. — Stare iz Gorenjskega.

Pri stonu: Hrvat iz Kranja. — Benesch iz Dunaja. — Degato iz Trsta. — Herzog iz Dunaja. — Langenberg iz Češkega. — Novi iz Reke.

Pri mastet: Sinreich iz Dunaja. — Spliter iz Krakova. — Heiz iz Dunaja. — Jedina iz Gradca. — Gerber iz Dunaja. — Leschinger iz Maribor.

Pri Mestu Ljubljana: Ivančič iz Ratč.

Dunajska borza 20. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovnih	66 gld. 10 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69 . 30 .
1860 drž. posojilo	112 . 75 .
Akcije narodne banke	868 . — .
Kreditne akcije	146 . 40 .
London	126 . 85 .
Napol.	10 . 07 .
C. k. cekini	5 . 92 1/2 .
Srebro	101 . 70 .

Št. 408.

Oznanilo.

V predmestji Lož poleg Gregoraševega poslopja se bode bodoči mesec restaviral stari vodnjak in napravila nova primerna sesalka (pumpa). — Podvzetniki, kateri bi hoteli isto delo izvršiti, naj se ustmeno ali pismeno oglašijo do 10. avgusta 1876 pri podpisnem, kjer izvedó tudi dotične pogoje itd.

Občinsko glavarstvo mesta Lož, dne 15. julija 1876.

(224—3)

Loh l r., župan.

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

izdeljuje Gabriel Piccoli, lekar na dunajske cesti v Ljubljani. Tudi najboljši in najcenejši pripomoček za čiščenje ust.

1 škatljica zobnega praška . . . 40 kr.
1 steklenica ustne vode . . . 60 kr.
(3—16)